

KVALITETSDEKLARATION

Jordbruksmarkens användning 2018

Ämnes- och statistikområde

Ämnesområde: Jordbruk, skogsbruk och fiske.

Statistikområde: Jordbrukets produktion.

Referenstid

2018

Produktkod

JO 0104

Statistikens kvalitet.....	3
1 Relevans.....	3
1.1 Ändamål och informationsbehov.....	3
1.1.1 Statistikens ändamål.....	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov.....	3
1.2 Statistikens innehåll.....	3
1.2.1 Objekt och population.....	3
1.2.2 Variabler.....	4
1.2.3 Statistiska mått.....	4
1.2.4 Redovisningsgrupper.....	4
1.2.5 Referentstider.....	5
2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2 Osäkerhetskällor.....	5
2.2.1 Urval.....	5
2.2.2 Ramtäckning.....	5
2.2.3 Mätning.....	5
2.2.4 Bortfall.....	6
2.2.5 Bearbetning.....	6
2.2.6 Modellantaganden.....	6
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig.....	6
3 Aktualitet och punktlighet.....	7
3.1 Framställningstid.....	7
3.2 Frekvens.....	7
3.3 Punktlighet.....	7
4 Tillgänglighet och tydlighet.....	7
4.1 Tillgång till statistiken.....	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik.....	7
4.3 Presentation.....	7
4.4 Dokumentation.....	7
5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	7
5.1 Jämförbarhet över tid.....	7
5.2 Jämförbarhet mellan grupper.....	8
5.3 Sammanvändbarhet i övrigt.....	8
5.4 Numerisk överensstämmelse.....	8
Allmänna uppgifter.....	9
A SOS-klassificering.....	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling.....	9
C Bevarande och gallring.....	9
D Uppgiftsskyldighet.....	9
E EU-reglering och internationell rapportering.....	9
F Historik.....	9
G Kontaktuppgifter.....	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Statistiken visar hur jordbruksmarken används och hur användningen förändras över tid, både i riket och på regional nivå. Statistiken visar också hur stora arealer jordbruksföretag brukar och hur arealerna förändras över tid.

1.1.2 Statistik användares informationsbehov

I Sverige används statistiken bl.a. av branschorganisationer, enskilda företag och Jordbruksverket som underlag för marknadsbedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar. Inom EU används statistiken tillsammans med motsvarande statistik för övriga EU-länder som underlag för kalkyler, prognoser och utvärderingar.

1.2 Statistikens innehåll

De storheter som uppskattas avser i den *preliminära* statistiken att belysa:

- antal hektar för olika grödor/grödgrupper,
- antal hektar betesmark av olika slag.

De storheter som uppskattas avser i den *slutliga* statistiken att belysa:

- antal hektar för olika grödor/grödgrupper,
- antal hektar betesmark av olika slag,
- antal jordbruksföretag med odling av olika grödor/grödgrupper,
- antal jordbruksföretag med betesmark av olika slag.

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen för Jordbruksmarkens användning 2018, preliminär statistik är samma som målpopulationen i preliminärt LBR, se nedan. Arealerna som redovisas är alltså de som finns på företag i preliminärt LBR.

Med *jordbruksföretag* avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. Med företagare avses den eller de personer som juridiskt och ekonomiskt svarar för verksamheten på jordbruksföretaget.

Målpopulationen för preliminärt LBR som används till den preliminära statistiken utgörs av de jordbruksföretag som i maj 2018 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade sammanlagt mer än 2,0 hektar åkermark, eller
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark, eller
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvm fri-landsareal, eller
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvm växthusyta, eller
- innehade en djurbesättning som omfattade
  - minst 10 nötkreatur, eller
  - minst 10 suggor, eller
  - minst 50 svin, eller
  - minst 20 får och lamm, eller
  - minst 1 000 fjäderfä.

1.2.2 Variabler

- Antal hektar
- Antal företag som brukar jordbruksmark (endast slutlig statistik)

1.2.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av totaler och deltotaler.

1.2.4 Redovisningsgrupper

I både den *preliminära* statistiken och den *slutliga* statistiken redovisas arealuppgifter totalt för riket samt uppdelat på:

- län
- produktionsområden
- storleksgrupp åkermark
- storleksgrupp jordbruksmark

I den *slutliga* statistiken redovisas antal företag som brukar marken totalt för riket samt uppdelat på:

- län
- produktionsområden
- storleksgrupp åkermark
- storleksgrupp jordbruksmark

I Jordbruksverkets statistikdatabas redovisas den *slutliga* statistiken för jordbruksarealer totalt för riket samt fördelat på län, produktionsområde, stödområde och kommun.

Följande grödslag redovisas:

- *Spannmål*: höstvetete, vårvete, råg, höstkorn, vårkorn, havre, höstrågvete, vårrågvete, blandsäd.
- *Baljoväxter, grönfoder och vall*: ärter, åkerbönor m.m., konservärter, bruna bönor, majs, grönfoder, slåtter- och betesvall, frövall.
- *Potatis, sockerbetor, raps, rybs och oljelin*: matpotatis, potatis för stärkelse, sockerbetor, höstraps, vårraps, höstrybs, vårrybs, oljelin.
- *Träda m.m.*: energiskog, trädgårdsväxter, andra växtslag, träda, ospecificerad åkermark.
- *Betesmark (ej åker)*: betesmark, slåtteräng, skogsbete, fäbodbete, alvarbete, mosaikbetesmarker, ospecificerad betesmark.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser år 2018. *Preliminär* statistik redovisas år n. *Slutlig* statistik för år då Strukturundersökningen genomförs redovisas år n+1, övriga år redovisas *slutlig* statistik år n.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I såväl den *slutliga* och *preliminära* statistiken förekommer täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel. Dessa fel bedöms sammantaget ha obetydlig inverkan på statistikens tillförlitlighet.

2.2 Osäkerhetskällor

I den *preliminära* statistiken, som publiceras i maj 2018, har inte alla förändringar som jordbrukarna har rätt att göra i sina ansökningar hunnit komma med. Jordbrukarna har fram till mitten av juni 2018 möjligheter att anmäla ändringar i sina ansökningar. Storleken av dessa ändringar beror bl.a. av hur stora höstsådda arealer som utvintrat.

2.2.1 Urval

Urvalsfel förekommer inte eftersom denna statistik baseras på uppgifter från samtliga jordbruksföretag i målpopulationen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning och undertäckning förekommer i den *preliminära* och *slutliga* statistiken om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av LBR. Ramen för 2018 års undersökning består av LBR 2017 kompletterat med information från administrativa register såsom t.ex. Jordbruksverkets register över arealbase-erade stöd (IACS).

2.2.3 Mätning

I de *preliminära* uppgifterna förekommer *mätfel* i den grad uppgifterna i de använda administrativa registren (IACS) är felaktiga. En orsak till avvikelser

är att ansökan om arealbaserade stöd görs innan den egentliga sådden genomförs. Jordbrukarna hade fram till mitten av juni 2018 möjligheter att anmäla ändringar i sina ansökningar. Storleken av dessa ändringar beror bland annat på hur stora höstsådda arealer som utvintrat.

I de slutliga uppgifterna förekommer *mätfel* i den grad uppgifterna i de använda administrativa registren (IACS) eller uppgifterna i enkätundersökningens svarsblanketter är felaktiga. *Mätfelen* i de administrativa registren kontrolleras årligen genom administrativa kontroller och kontroller i fält. I enkätundersökningen görs kontroller dels av inlästa värden genom verifiering, dels i efterhand av avvikelser från förväntade värden.

2.2.4 Bortfall

Den *preliminära* och *slutliga* statistiken baseras till viss del på en enkätundersökning till jordbruksföretag som inte ansökt om stöd. Svartsbortfallet bland dessa var ungefär 4 %. Resultatet har dock korrigerats för detta.

2.2.5 Bearbetning

Fel från bearbetningsprocessen bedöms vara små.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Den *preliminära* och den *slutliga* statistiken baseras på nästan samma dataunderlag enligt följande.

Den *preliminära* statistiken, som publiceras i maj år 2018 (JO10 SM 1801: Jordbruksmarkens användning 2018. Preliminär statistik), baserades på ett preliminärt LBR från början av maj år 2018 enligt följande.

- För de företag som ansökt om arealbaserade stöd år 2018, används de uppgifter i IACS som ligger till grund för utbetalningar av dessa stöd. IACS är inte slutligt eftersom företagen hade rätt att ändra i SAM-ansökan till den 15 juni 2018.
- För de företag i LBR som inte ansökt om arealbaserade stöd år 2018, används uppgifter i en enkät (strukturundersökning) genomförd i juni år 2016.

Den *slutliga* statistiken, som publiceras i oktober år 2018 (JO10 SM 1802: Jordbruksmarkens användning 2018. Slutlig statistik), baserades på slutligt LBR för 2018 enligt följande.

- För de företag som ansökt om arealbaserade stöd år 2018, används de uppgifter i IACS som ligger till grund för utbetalningar av dessa stöd.
- För de företag som inte ansökt om arealbaserade stöd år 2018, används uppgifter i en enkät (strukturundersökning) genomförd i juni år 2016.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

För den preliminära statistiken ca 1 månad. För den slutliga statistiken ca tre månader.

3.2 Frekvens

Denna statistik redovisas två gånger för varje år.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken presenteras i Statistiska meddelanden, JO 10 SM 1801 (preliminär statistik) samt JO 10 SM 1802 (slutlig statistik) på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik, samt på SCB:s webbplats <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/jord-och-skogsbruk-fiske/jordbrukets-struktur/jordbruksmarkens-anvandning/>. Slutlig statistik tillgängliggörs också i [Jordbruksverkets statistikdatabas](#) i samband med publicering av SM. Vissa uppgifter publiceras även i [Jordbruksstatistisk sammanställning](#). Uppgifterna delges också EU:s statistikorganisation Eurostat som publicerar dem i en publik databas tillgänglig på ec.europa.eu/eurostat.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

För specialbearbetningar, kontakta Statistikenheten på Jordbruksverket, statistik@jordbruksverket.se.

4.3 Presentation

Presentation sker i form av tabeller, diagram samt korta textkommentarer.

4.4 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen. Det finns också ett dokument, Statistikens framställning (StaF) som blir tillgänglig på hemsidan när den slutliga statistiken publiceras.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Från och med år 2010 har definitionen för vilka företag som ingår i LBR ändrats. Detta för att ta hänsyn till EU:s avgränsningar, som inte fullt ut stämmer överens med de svenska. Från och med 2010 är därför LBR:s avgränsningar en sammanslagning av de gamla svenska avgränsningarna i LBR samt EU:s avgränsningar. Detta gör att uppgifterna för år 2010 inte är fullt jämförbara med föregående års siffror.

Den största skillnaden mellan den gamla svenska definitionen av LBR och EU:s avgränsningar rör sig till arealer. Medan man i de gamla, svenska avgränsningarna hade en gräns på minst 2,01 hektar åkermark har man i EU:s avgränsningar en gräns på minst 5,00 hektar jordbruksmark. I preliminära LBR för 2018 används därför en avgränsning på minst 2,01 hektar åkermark eller minst 5,00 hektar jordbruksmark.

Med de gamla, svenska avgränsningarna innehåller LBR 68 150 företag 2010. Med den nya avgränsningen innehåller LBR 71 091 företag. Således gör den nya avgränsningen att LBR ökade med ca 3 000 företag. Dessa företag återfinns i stort sett bara i storleksklassen av företag med 2,0 hektar åkermark eller mindre.

Företagsbegreppet i LBR och IACS skiljer sig åt. Med ett jordbruksföretag i LBR avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning. IACS består i sin tur av personer/företag som ansökt om arealbaserade stöd.

I samband med EU-reformen som genomfördes i Sverige år 2005, ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd kraftigt. En stor del av de nya ansökningarna kom från jordbrukare som tidigare inte ansökt om stöd och därmed inte funnits med i registret över de arealbaserade stöden. En stor del av dessa jordbrukare kunde inte heller hänföras till ett befintligt företag i LBR.

I de fall en jordbrukare som ansökt om arealbaserat stöd inte kan hänföras till ett befintligt företag i LBR skapas ett nytt företag. Det ökade antalet ansökningar om arealbaserade stöd 2005 ledde därför till att antalet företag med mer än 2,0 hektar åkermark 2005 blev ca 8 000 eller 12 % fler än 2003. Effekten på arealen åkermark var däremot liten. Ökningen av antalet företag i jordbruksstatistiken 2005 jämfört med tidigare år innebär inte med säkerhet att den faktiska strukturen i jordbruket förändrats på motsvarande sätt.

Det bör även påpekas att för åren 1999 – 2003 ingår inte jordbruksföretag med mindre än 2,01 hektar åkermark eller trädgårdsodling.

Den *preliminära* statistiken, som publiceras i JO 10 SM 1801 (Jordbruksmarkens användning 2018. Preliminär statistik) är inte jämförbar med motsvarande statistik för år 2010, som publicerades i JO 10 SM 1002 (Jordbruksmarkens användning 2010. Preliminära uppgifter). Detta beror på att preliminär statistik för 2010 och tidigare enbart baserats på de arealer som brukarna angett i sin SAM-ansökan. Från 2011 baseras preliminär statistik på ett preliminärt LBR, vilket även inkluderar jordbruksföretag som inte sökt stöd. Däremot är preliminär statistik från och med 2011 jämförbar med den slutliga arealstatistiken.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Uppgifter om jordbruksmarkens användning återfinns även i de Statistiska meddelandena om skördestatistiken och dessa överensstämmer med några mindre undantag med de arealer som redovisas i denna arealstatistik.

Jämförbarheten torde vara god med motsvarande statistik för övriga EU-länder och de slutliga grödarealerna för 2018 överensstämmer med några mindre undantag med de grödarealer för Sverige som Eurostat senare kommer att redovisa vid publicering av skörde- och arealstatistik för EU-länderna.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

-

5.4 Numerisk överensstämmelse

-

Allmänna uppgifter

A SOS-klassificering

Tillhör Sveriges officiella statistik (SOS)

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen ([2001:99](#)) och förordningen ([2001:100](#)) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter ([SCB-FS 2016:17](#)) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen ([2009:400](#)).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessreglerade uppgifter säkerställs att de inte kan röjas direkt eller indirekt i den statistik som offentliggörs.

C Bevarande och gallring

Jordbruksverket är statistikansvarig myndighet och ansvarar för gallring och arkivering av material som används för produktion av statistik. Enligt 19 § Lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)) ska statistikansvarig myndighet gallra uppgifter som inte längre behövs för sitt ändamål. Jordbruksverket bedömer att de uppgifter som samlats in under den period som Jordbruksverket varit statistikansvarig myndighet ännu behövs för publicering av tidsserier och kvalitetskontroller i nuvarande publiceringar. Inga beslut om gallring har därför fattats.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken ([2001:99](#)), förordningen om den officiella statistiken ([2001:100](#)) samt Statens jordbruksverks föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket ([SJVFS 2016:7](#)) och Statens jordbruksverks föreskrifter om statistisk undersökning av näringsidkares odling av trädgårdsväxter ([SJVFS 2014:40](#)).

E EU-reglering och internationell rapportering

Denna statistik baseras på en undersökning som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr [1166/2008](#) av den 19 november 2008 om undersökningar om jordbrukets struktur och en undersökning om produktionsmetoder inom jordbruket samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 571/88.

F Historik

Sedan lång tid tillbaka genomförs årliga statistiska undersökningar i Sverige för att redovisa jordbrukets struktur i juni månad. Undersökningarnas omfattning varierar. Vissa år berörs samtliga jordbruksföretag av undersökningarna

medan enbart ett urval av jordbruksföretag berörs andra år. Uppgifterna som samlas in, ställs årligen samman i Lantbruksregistret, LBR.

Fram t.o.m. 1999 hämtades uppgifter från jordbruksföretagen in via pappersenkäter från SCB. Fr.o.m. år 2000 är Jordbruksverket ansvarig myndighet. I och med det har även administrativa register börjat användas för att hämta in vissa uppgifter. Jordbrukarna behöver på så sätt inte lämna samma uppgifter mer än en gång för arealer.

G   **Kontaktuppgifter**

<i>Statistikansvarig myndighet</i>	Statens Jordbruksverk
<i>Kontaktinformation</i>	Statistikproducent: Ylva Olsson
<i>E-post</i>	fornamn.efternamn@jordbruksverket.se
<i>Telefon</i>	036 - 15 64 10